

صاحبی، مدیری، محرری :

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور
يازانك شخصيتي دكل، يازينك احميتي
نظر دفته آئينير .

كلن يازيلردن شايد قبول كورولنلر:
تاويح صيراسيله درج ايديلير .

محفصل

۱۳۳۸

علمی، ادبی، اجتماعی و شمیم بلك شهرى
مجموعه در

۱۳۴۰ ربیع الاولنه مخصوص نسخه

عدد : ۱۷

جلد : ۲

اداره خانه سی: شهرزاده باشندہ

تعالی اسلام

جمعیتی مرکز عمومیسی

مرکز توزیعی :

باب عالی جاده سنده (اتحاد

تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی :

سنه لکی ۱۲۰۰ غروش

آلتی آلتی ۶۰

اویچ آلتی ۳۰

ممبرجات :

محفصل علمی و تصوفی : دیانت اسلامیة افعال بشریة ایله اولچوله من - اسکلیلی محمد عاطف . توکل ورمی - طاهر المولوی .

محفصل انتقادى : اوروبا علماسنك دین اسلام حقننده شهاداتی - رضا .

محفصل ادبی : ادبیات صوفیه، حکیم سنایی، شیخ عطار، حضرت مولانا - فرید . نعت شریف - سعود المولوی .
تخمیس - کمال الدین پری . برمنظومه - احمد شیرانی . شاعر ایله نباش - م . انور . غزل -
یشار شادتی .

محفصل تاریخی : ابوذر غفاری - معتقدات جاهلیه - طاهر المولوی . مستجابی زاده عصمت بک -
حسن و عشق و هند ماصالری .

اوزره دین نامنه ویا باشقه صورتله وجوده کان افعال واحوال متخالفه ایله اساسات دینیه واحکام منصوصه اسلامیه نك تحولنه قائل اولمق حقیقت ونفس الامر ایله اصلاً قابل تألیف اوله ماز . مشروطیت پرور کچینلریمزك اون ایکی سنه لك احوال وحرکاتی قانون اساسینك محتوی اولدینی قواعد، مشروطیتله قابل تألیف اولمدینی کبی . بناء علیه ترك ، صرب ، کرد ، آرنارود ، چینلی ، هندی ، جاوالی ، اوروبالی ، امریقالی هرکیم اولورسه اولسون امهات کتب اسلامیه ده واضحاً بیان بیوریلان اصول اسلامیه واحکام منصوصه شرعیه نك خلافه افعال وحرکاتده بولونانلر دین جلیل اسلامك مقتضاییه عمل ایتیرهك آندن درجه درجه اوزاقلاشمش اولانلردر .

شو حالده تسترك وجوبی ، باعث فحش اوله حق اختلاطدن یکدیگرینه محرم اولمایان ارککله قادینك ممنوعیتی احکام منصوصه اسلامیه جله سندن اولدینی جهتله کره ارضك هر طرفنده بولنان مسلمانلر احکام مذکوره ایله عمل ایتمك اوزره دیناً مجبوردرلر . احکام دینیه ایله اصلاً عمل ایتیانلر عاصی وکهنکار اولوب دین اسلامدن اوزاقلاشمش ، قبول اعتقاد ایتینلر ایسه حدود ودائرة اسلامیتدن چیقمش بولونانلردر که بویله لرینك افعال واحوالیه دین جلیل اسلامك اصول واحکامنی اولچمکه قالمیشمق قدر خطا وبصیرتسزك اوله ماز .

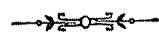
بناء علیه جاوالی ، هندی ، استانبوالی ، آناتولیلی ، چینلی ، قزاقلی ، مصرلی ، ... مسلمان قادینلرک تسترسز بولنلرینی وقهوه ، مسیره ، مکتب وسائر محللرده ییانبجی ارککله ایله اختلاطلرینی وپای تحت خلافتده ویا باشقه یرلرده مسلمان قادینلرینه وثیقه فحش ویرلدیکنی ومیخانه ، عمومخانه آچیلسمنه مساعدده اولندینی کورمک ،

افعال مذکوره نك شرعاً ممنوع اولمامنی ایچون بر دلیل تشکیل ایتمز . زیرا باطل مقیس علیه اولاماز . وهمده دیانت اسلامیه افعال مسلمین ایله دکل ، افعال مسلمین دیانت اسلامیه به مطابقتله اولچولور . اساساً دین اسلام مغنویاته منحصر اولوب مادیاته عائد احکامی ده جامع اولدیغندن افعال بشریه دن هیچ بر فعل آنك دائرة شمولدن خارج قاله ماز . بناء علیه اوامر دینیه به موافق اولانی حسن ومشروع ، اولمانی قبیح ومنوعدر .

شو حالده افعال مسلمینه نظراً دیانت اسلامیه یی اسلامیت عثمانیه ، اسلامیت هندیه ، اسلامیت مصریه . . . دیه اقسام مختلفه به آرمغه جرأتمه بولنمق قدر ضلالت فکریه تصور اولوناماز .

لایقی وجهله تدقیق وتعمیق نتیجه سنده دین جلیل اسلامك منافع ومعالی یی دکل ، آنجیق مفاسد ومضاری نهی ومنع ایلدیکنه ارباب اشتباهجده قناعت کامله حاصل اوله جغنی خاطر لایمق ایسترم .

اسکلی
محمد عاطف

توکل ونسفی

بقای حق طائیان سعی بوظیفه ییلیر
پالیش چالیش که بقا ، سعی اولورسه حق ایدیلیر

محمد عارف

اوروپا حکما یی ایچندن سطحی نظر اولانلرک مسلمانلغه قارشق فیرلاتدقلری اعتراضلردن بریده (توکل) مسئله سیدر . فقط اقوال درویشانهدن بولونان « طاشلایان ، یعنی لوم ایدن بزندنر ، طاشلاتان ، یعنی لوم ایتدیرن بزندن دکلدر » سوزی دوشونولونجه اوسطی نظر حکمانک ؛ مشهودات ومسموعاته ابتنا ایدن اعتراضلری خوش کورولمک لازم کلیر .

چونکه : آبا واجدادندن توارث ایده کلدیکی
 بر دینک مهم بر رکنی اولان توکلی یا کلش آکلایان،
 صوکر او یا کلش تفهیمی طوغرو کوسترمه یه
 چابالایان مسلمانلر بولوندقجه اولنرک حال وقانی
 کوروب ایشیدن تدقیقاتسز بر غیر مسالمک مشاهده
 واستماع ایتدکارینی مسلمانلر اسناد ایلهمه سی؛
 کندیسنی معذور کوستره جک احوالنددر . بناء
 علیمه بویولده کی تقولاته مغیر اولمقدن ، یاخود کمال
 لاقیدی ایلهمه ساکت قالمقدن زیاده غیر مسلملرده کی
 سوء تفهیمی وعوام اسلامده کی غلط عقیده یی
 تصحیح ایلهمه ک عالمزک وجیه ذمتیدر .

عبد عاجز ؛ اوزمره فاضله دن اولماقله برابر
 متوی شریفک (توکل وجهد) ه عائد بعض ایات
 جلیله سنی بالترجمه نقل ایتیمه یه لزوم کوردم . بلکه
 بومناسبتله علما افسدیلریمز غیرته کایرلر ومحققانه
 بیانات ایلهمه مسئله یی داها پارلاق بر صورتده ایضاح
 ایدرلر .

معلومدرکه (وکل) و (توکل) « هر خصو -
 صده خدای متعاله اعتماد وانقیاد ایلهمه ک » دیمکدر .
 قرآن کریمده ، برکیفسه اللهه توکل کوسته -
 ریرسه اللهک ده اوکا کفایت ایلهمه جکی بیان ایدیلش،
 لکن توکلک برایشه قویاً صاریلدقدن ، یعنی عنزم
 درجه سته چیقاریلدقدن صوکر اولمق لازم کلدیکی ده
 ییلدیریلشدر .

« ده وه می اللهه متوکلاً صالیویره می می ؟ »
 دیسه صوران بر بدوی یه طرف جلیل نبویدن
 « حیوانک دیزینی باغلاده اولندن صوکر او توکل
 ایت » بویورولدینی آتیده ذکر اولونا جقددر .
 دیمک که توکلک اسبابه تشبیدن صوکر اولماسی
 ایجاب ایدیور .

دنیا ؛ عالم اسباب اولدینی کی جناب حق ؛
 مسبب الاسبابدر . اسبابی احضار ایتیمه دن اول حصول

آمالی مسبدن اومق ، کذا بوتون بوتون اسبابه ربط
 قلب ایلهمه مسبی اونومتق طوغرو دکلددر .

حضرت مولانا ؛ بونکته یی :

سنک بر آهن زنی بیرون جهد
 هم بامرحق قدم بیرون نهد
 سنک و آهن خود سبب آمد ولپک
 توبیلاثر نکر ای مرد نیک
 کردش چرخه رسن را عالتست
 چرخه کردنرا ندیدن ذلتست

بتلریله توضیح ایدرکه « چاقاق ده میرنی طاشه
 اورونجه قیویاجیم چیقار . فقط او اسبابک اجتماعیلهمه
 بونتیجه نک حصولی ؛ مسبب الاسباب اولان اللهک
 امریلهدر . واقعا چاقاق طاشی ایلهمه ده میر ؛
 قیویاجیمک چیقماسنه برسیددر . لکن ای ای آدم!
 سن داها یوقاریسنه باقی ، یعنی شراره نک ظهورینی قدرت
 الهیه دن بیل . چیقیریغک دوغمه سی ؛ قویوده کی ایپک
 چیقماسنه علتدر ، یعنی چیقیریغک دوری ؛ اوزه -
 رینه ایپک صاریلماسنه وقویودن قووانک ، قووا
 ایلهمه صویک چیقاریلماسنه سیددر . شوقدر وارکه
 اوچیقیریغی چه ویره نی کورمه مک غفلت وذلندر »
 مألنددر .

پته بوبخی تنویراً جناب پیر (کلیمه ودمنه) [*]
 افسانه لرندن برقصه یی نظم ایتش اولدینی ومطالعه
 سندن حصه آلمق لازم کلدیکی :

[*] کلیمه ودمنه : هند حکمدارلرندن (رای دابشلم)
 نامنه فیلسوف (سید پای هندی) طرفندن یازیلش ومندرجانی
 حیوانات لسانندن افاده ولوغش مهم برکتبدر . (کلیمه)
 و (دمنه) ده او کتابده کی حیواناتدن ایکی تیلدکینک آدیدر .
 بو کتاب ؛ هند لسانندن پهلوی یه ، عربجه یه ، فارسی یه
 نقل ایدیلش ، منشور و منظوم اولمق اوزره مکرراً
 یازیلشدر . که وخر والک معتبری (حسین واعظ کاشفی) نک
 (انوار سهیلی) اسمیلله تحریر ایتدیکیدرکه (هایوننامه)
 عنوانیلله تورکجه یه ده ترجمه اولونمشدر . فقط غایت مصطلح
 وطوطراقلی یازیلدینی ، داها طوغروسی آنجاق افعال ایلهمه
 روابطی تورکجه بولوندینی جهته یکیدن وساده براسلوب
 ایلهمه لسانزده نقلی فارسی ییلنلریمزدن بکلنیلیر .

جواب گفتن شیر نخچیرانرا و فائده جهد گفتن

آرسلانك جواب ویرمه سی و جهدك فائده سی
سویله مه سی :

گفت آری کر و فایتم نه مکر
مکرها بس دیده ام از زید و بکر
من هلاک فعل و مکر مردم
من کزیده زخم مار و کثر دم
مردم نفس از درونم درکین
از همه مردم بتر درمیکرو کین
کوش من (لایلدغ المؤمن) شنید
قول پیغمبر بجان و دل کزید
مالی :

آرسلان :

— وعدیکزه وفا ایستدیکیزی کورور
و مکر و حیل به صامادیغکیزی مشاهده ایدر سه م
نه اعلی . بن ؛ زیددن ، بکردن ، یعنی هر کسندن
مکر کورممش ، انسانلرک تورلو حیل سه اوضرا مش ،
بیلاندن ، عقربدن زهرلی یارالر آلمش بر مخلوقم .
بونلردن باشقه ایچرمده پوصویه باپمش نفس آدلی
بر دشمنم وارد که مکر و کین خصوصنده بوتون
انسانلرک بتریدر . کچیردیکم تجربهلر طولاید سیله
(لایلدغ المؤمن ...) حدیثی ایشیتمش و پیغمبرک
کلامی جاندن ، کوکلدن قبول ایتشمدر . جوابی
و بردی .

* *

« مؤمن ؛ برده لیکن ایکی دفعه لدغ اولونماز ،
یعنی زهرلی بر حیوانك یوواسته ایکی دفعه پارماق
صوقاز » مألده اولوب امثال عرب صیراسنه کچن
و (مؤمن قور تولدینی تهلسکه به تکرار آتیلماز)
موقفنده استعمال ایدیلن بو حدیث شریف ؛
(ابو عزة الجحی) یه خطاباً شرف صدور ایتشدرد .
ابو عزة ؛ مکه شاعر لرندن ایدی . بدرده اسیر
اولمشکن مسلمانلق علمینده شعر سویله مه مک

از کایله بازخوان این قصه را

واندیران قصه طلب کن قصه را

بیتله افاده و توصیه ایله یه رک بر آرسلانله او
حیواناتی آراسنده جریان ایدن ، محاوراتی حکایه
و حکایه اشناسنده بعض حقایق عالیه بیان بویورور .
یالکیز شوراسنی - مثنوی شریف مطالعه سیله
توغل ایتمه مش اولان قارئین کرامه - اخطاره
مجبورم که : حضرت خداوندکار ؛ توکل و سیجی
طرفدارانی لسانندن یوروتدییی محاکمه دایکی طرفک
اِدله سی ده بیان ایله دیکندن حکمک اعطاسنی او
محاکمه نك ختامه تأخیر ایتمک ضروریدر .

حکایت توکل و ترک جهد گفتن نخچیران بشیر

او حیواناتك آرسلانله جهدی ترک ایدرهک

توکلانه داورانماسنی توصیه ایتمه لری :

طائفة نخچیردر وادی خوش
بودشان از شیر دائم کش مکش
بس که آن شیراز کین درمی ره بود
آن چرا بر جمله ناخوش کشته بود
حیله کردند آمدند ایشان بشیر
کز وظیفه ماترا دارم سیر
جز وظیفه دربی صیدی میا
نانکردد تلخ بر ما این کیا

مالی : خوش بروادیده بر طاقیم او حیواناتی
بولونویور ، بر آرسلانك دائمی صولندن هربری
قنا حالده صیقیلیوردی . آرسلان ؛ صاقلاندینی
پوصودن فیرلایوب بونلری او قدر چوق قاپیور -
دی که بولوندقلری اوتلاق ؛ کندیلرینه ناخوش
کله یه باشلامشدی .

مدافعه ایدمه یه جکلری او غضنفره قارشی
حیله طریقنه سلوک ایدرهک مژده جی طرزنده یانته
کیتدیلر :

— سکا وظیفه تعیین ایدمه ، قارنگی طویورالمده
معین وظیفه گدن باشقه او ایچین کله و بو صرعانی
بزه زهر ایتمه دیدیلر .

جميع ناسه شامل واك زياده حكيم و عليم اولان
بر صاحب شريعت طرفدن ترصيع واهدا ايدلمش
بر يادكار بي معادلدر .

§

« اعظم غريبوندن (كين تيلر) لك شهادت محقه سي »
حقيقه مسلمانلق تلقين و ابرام وقهر والزام
اعتباريله دنياكدها چوق يرلونده نصرانيتي فرسخ
فرسخ كچمشدر . بوايسه يالكزيت پرستلكي ترك ايله
مسلمان اولانلرك تنصرايدنلرندن ده زياده اولماسي
ايله دكل ، بلكه اقوام اسلاميه بي خريستيان ايتك
ايچون اولانجه وسائطه مراجعت ايتديكي بر زمانده
بعض يرلرده مسلمانلقه قارشى نصرانيت رجعت
تهقريه يه دوچار اوله رق بالجله وسائلك عبث قالماسيه
نابتدر . نصرانيتك مسلمانلري اولامق ايچون
قورمش اولديني طوزاقلرك تللري پارچه پارچه
اوله رق محروميتي انتاج ايتمشدر . مسلمانلق تمدن
دستورلريني نصرانيتدن ده زياده تقرير و بيان ،
مساوات و اخوت بايراغني بتون عالمه سايبان
ايتمشدر . آفريقا اقوامندن بري دين اسلامي
قبول ايتديكي آنده در حال آرارلنده بتلره طابق
و شيطانه اتباع ايله وادي شرڪه صابمق كي شيلر
كورلمز اولور . كذلك حرام عد ايدلديكي جهته
انسانلري قتل ، اتلريني اكل كي وحشتلرده آرتيق
نهايت بولور . هله آسيانك بعض ممالكنه حلول
ايله بت پرستلكي بيقان مدنيت غريبه ؛ دائرة اسلام
ميه يه دخول ايچون بر شهراه موصل آچقندن
باشقه برشي ياپمامشدر . دين اسلام اويله بر ديندر كه
احكامني خلائق پيئنده نشرو نفوس بشريه بي عبثدن
وهوا وهوسدن منع وزجر ايدر . بغير حق قان
دو كه يني واسرا و حيواناتي شدتله قوللانونب دو كه يني
حرام قيلمشدر . دين اسلام مدينه مدنيتك قاييلريني
آچهرق نفاقة رعايت شرطيله انسانلره يرينه

وتشويقانده بولونماق شرطي ايله بلا فديه صاليور .
يلمشدى . حال بو كه سوزيني طوتما دي . احد بحار به سي
ايچون ابوسفين عسكر طوبلاديني صيراده اشعار
مهيجه سيله جهله عرباني آياقلانديردى . صوكر
(حمراء الاسد) موقعنده اله كچدى . ضرب نطقيله
ينه ياقايي قورتارمق ايسته ديسده بو حديث شريفك
مخاطبي اولدى ، بعده سزاي جزاسني بولدى .
مابعدى وار

ظاهر الملولى

محل انتقادى

(اوروپا علماسنك دين اسلام حقنده شهاداتي)

« اوليات محفلك جلد اولنده در »

مشهور فيلسوف (كيون) شو صورتله
حقكولق ايدبور :

قرآن جليل الشان بحر محيط اطلاسى ايله غانج
نهرى آراسنده تصديق اولتمش بر قانون اساسيدر .
يالكز تعاليم دينيه يه منحصر اولمايوب بلكه بي
بشرڪ مدار انتظام حيصاتي اولان عدلى ، اجتماعي
بالجله احكام عاليه بي حاويدر . تعبير آخرله عالم
اسلامك اويله بر جهانشمول دستوريدر كه بتون
قوانين مدنيه ، تجاريه ، حقوقيه و جزائيه بي محتويدير ،
دها طوغريسي او بر قانون دينيدر ، اما امور دينيه دن
امور دنيويه يه ، حفظ جانندن صحت ابدانه ، منفعت
شخصيه دن منافع اجتماعيه يه ، مزايادن خطايايه
و مجازات دنيادن مسؤليت عقبايه وارنجيه يه قدر
كافه احكامك مدار و معياريدر .

خلاصه : شريعت محمديه نك احكامي اك معظم
بر حكمداردن اك دوشكون بر فقيره وارنجيه قدر